
ЕКОНОМІКА Й УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

УДК 658.15:336.76:005.336.1

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В МІКРОЕКОНОМІЧНУ СИСТЕМУ

С. М. ДЕНЬГА, кандидат економічних наук, доцент
(Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. *Метою статті є аналіз методології оцінювання ефективності інвестування в мікроекономічну систему. Методика дослідження.* В основу дослідження покладено діалектичний метод пізнання та системний підхід. Під час дослідження використовувались логічний та загальнологічні методи, а саме: аналіз і синтез, індукція та дедукція, абстрагування й узагальнення, аналогія і зіставлення, порівняння. **Результати.** Виявлено, що ефективність інвестування в підприємство можна визначати за методами оцінювання ефективності реальних інвестиційних проектів, інструментів фондового ринку та ефективності діяльності підприємств-об'єктів інвестування, у які вкладено капітал. Визначено групи показників, за якими можна оцінювати ефективність інвестування в підприємство будь-якої галузі, надано критичну оцінку показникам у межах кожної окремо виділеної групи, зроблено порівняльний аналіз методів кожної групи показників, сформульовано умови їх ефективного застосування в оцінюванні ефективності розміщених інвестицій. **Практична значущість результатів дослідження.** Зроблено внесок у розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення управління ефективністю інвестиційної діяльності мікроекономічної системи протягом повного життєвого циклу реального інвестиційного проекту.

Ключові слова: ефективність інвестицій, рентабельність, продуктивність, інвестиційна привабливість, кредитоспроможність, стійкість, ринкова вартість.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Підвищення рівня добробуту людей забезпечується завдяки економічному прогресу. Прискоренню економічного прогресу сприяє інвестиційна активність фізичних і юридичних осіб, яку намагаються стимулювати державні органи.

З цією метою прийняті Закони України «Про інвестиційну діяльність», «Про акціо-

нерні товариства», «Про господарські товариства», «Про холдингові компанії в Україні», «Про державну підтримку малого підприємництва», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про цінні папери і фондовий ринок», «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)», «Про Національну депозитарну

систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні», Господарський та Цивільний кодекси України та ін. Були створені Департамент інвестиційно-інноваційної політики та розвитку державно-приватного партнерства й Департамент державної регуляторної політики та розвитку підприємництва при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, Український фонд підтримки підприємництва, Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України, Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України (Держінвестпроект) тощо.

Проте, ситуація з інвестиціями в економіку України не відзначається позитивними зрушеннями. Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій в Україні (70,8 % у 2018 р.) є власні кошти підприємств та організацій. За рахунок коштів іноземних інвесторів у 2018 р. профінансовано лише 0,3 % капітальних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції залишаються майже на одному рівні багатьох років і у 2018 р. їх розмір навіть знизився до 6 295,0 млн дол. США.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню проблем обліку, аналізу, управління інвестиційною діяльністю, оцінювання її ефективності присвятили свої праці В. Беренс, І. Бланк, М. І. Бондар, М. Бромвіч, Д. Василік, П. Віленський, П. Гайдучкий, О. Гудзь, М. Дем'яненко, В. Ковальов, Д. Крисанов, Я. Д. Крупка, В. Лівшиц, Д. Норкотт, О. Пересада, П. Хавранек, У. Шарп, С. Шмідт та інші вчені.

У світовій економічній науці методологія оцінювання ефективності інвестиційних проектів досліджується переважно на передінвестиційній стадії інвестиційного проекту. У цих умовах надзвичайно актуальними є дослідження методології оцінювання ефективності реального інвестування в бізнес на інвестиційній та операційній стадіях інвестиційного проекту.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз методології оцінювання ефективності інвестування в мікроекономічну систему.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В економічній літературі пропонуються різні підходи до оцінювання ефективності інвестування в підприємство.

В. В. Ковальов виділяє чотири методи оцінки ефективності інвестиційних проектів: метод розрахунку індексу рентабельності інвестицій, норми рентабельності інвестицій, визначення терміну окупності інвестицій, розрахунок коефіцієнта ефективності інвестицій [2, с. 260–289]. В. С. Рижиков наводить такі методи оцінювання ефективності інвестиційних проектів: на підставі звіту про рух грошових коштів; прості статистичні методи; з урахуванням фактора часу; графо-аналітичний метод «Квадрат потенціалу» [7, с. 91–280].

В. О. Подольська, О. В. Яріш поділяють методи аналізу ефективності реальних інвестицій на три групи: традиційні (розраховуються за допомогою співвідношення грошових надходжень із витратами); ті, які розраховуються за фінансовою звітністю, засновані на теорії часової вартості грошей [6, с. 238].

О. В. Мертенс [5] виділяє три основні показники для оцінки ефективності інвестицій в акції: співставлення поточної вартості акцій із сумою чистого прибутку на одну акцію; із балансовою вартістю активів в розрахунок на одну акцію; із загальним обсягом продажу, який припадає на одну акцію. Окрім зазначених показників, рекомендує також застосовувати критерії капіталізованої вартості акцій, співвідношення ринкової і балансової вартості акцій, коефіцієнт ліквідності акцій і їх дивідендну дохідність.

У світовій теорії існують два підходи до оцінки інвестиційної привабливості інструментів фондового ринку: школа фундаментального аналізу та школа технічного аналізу [6, с. 248–251]. Фундаментальний аналіз передбачає оцінку фінансово-господарської діяльності емітента. У практиці сучасного технічного аналізу можна виділити дві групи стратегій: порівняння дохідності цінних паперів за попередній період і використання індикаторів (ковзних, середніх, класичних фігур, осциляторів і т. п.).

У світовій практиці серед теорій, які дозволяють пов'язати можливі ризики й дохідність інвестиційних проектів, слід виділити теорію портфеля, в основу якої покладено принцип зниження інвестиційного ризику за рахунок диверсифікації інвестицій [2]. Суть теорії портфеля, розробленої американським ученим Г. Марковцем, у тому, що загальний ризик деякої комбінації інвестиційних проектів, що

входять в інвестиційний портфель, завжди буде нижчим від суми індивідуальних ризиків кожного проекту. Пізніше цей науковий напрям розвинули У. Шарп, Ф. Модільяні та М. Міллер, у результаті чого була розроблена модель, за якою за допомогою широкої диверсифікації, правильного підбору інвестиційних проектів під час формування портфеля можна практично повністю уникнути несистематичних, специфічних ризиків, притаманних конкретному об'єктові інвестування.

Порівняти запропоновані на фінансовому ринку цінні папери за рівнем доходності й ризику може допомогти система рейтингів фінансового ринку. Рейтинги цінних паперів виступають або у формі фондових індексів, або у формі комбінації символів.

На сьогодні у світі використовується чотири методи для побудови усереднених індексів зміни курсів акцій: темпів зміни середньоарифметичної та середньозваженої ціни акцій; середньоарифметичного та середньогометричного значення темпів зміни цін на акції.

У країнах із ринковою економікою функціонує більше двохсот фондових бірж, які мають власні системи фондових індексів, що входять до лістингу. У США регулярно публікуються дані за 20 індексами, у Європі – за 25, у Японії – за 3. Основні рейтингові агентства Standard Poor's Corporation та Moody's Investors Service Inc. уже протягом багатьох років визначають рейтинг відкритої емісії цінних паперів. Найбільш авторитетними є рейтинги Institutional Investor, Euromoney та BERI.

Для оцінювання рентабельності капіталу в довготерміновій перспективі застосовується схема взаємозв'язку коефіцієнтів рентабельності сукупного капіталу Du Pont. Для цих цілей доцільно також застосовувати показники рентабельності власного, власного оборотного, перманентного або авансованого капіталу.

Описана в літературі система показників рентабельності діяльності об'єднує чотири основні класи показників рентабельності: розраховані на основі витрат; на основі ресурсів; на основі доходів від продажу; на основі потоків готівки.

У зарубіжних країнах для окреслення результативності господарювання використовують термін «продуктивність», під якою розуміють ефективне використання ресурсів.

У статистичному словнику [8, с. 589]

ефективність діяльності підприємства визначається як співвідношення обсягу корисного результату діяльності підприємства й затрат факторів господарського процесу (робочої сили, засобів і предметів праці) та характеризується системою показників, зокрема, ефективністю праці, матеріальними ресурсами, основними засобами, фінансовими ресурсами. Ці показники доцільно назвати показниками продуктивності.

Одним із важливих показників ефективності діяльності підприємства, у яке інвестовано капітал, є також ділова активність (оборотність). Ділова активність, або ділова оборотність, у світовій практиці пов'язується з інвестиційною привабливістю підприємства, так як вона відображає швидкість руху капіталу, що відбивається на курсах акцій підприємств. До показників ділової активності зараховують: швидкість обороту капіталу, яка визначається за допомогою коефіцієнта оборотності капіталу та тривалості одного обороту капіталу; швидкість обороту окремих елементів капіталу; тривалість операційного циклу; тривалість фінансового циклу; співвідношення між темпами росту прибутку й виручки від реалізації; коефіцієнт стійкості економічного зростання підприємства та ін.

На практиці часто застосовуються також узагальнювальні показники ефективності використання ресурсів підприємства, які розраховуються за формулами визначення інтегральних показників.

Після вкладення капіталу та протягом усього життєвого циклу підприємств-об'єктів інвестування з метою прийняття інвестиційних рішень застосовуються також методики оцінювання інвестиційної привабливості, імовірності банкрутства, кредитоспроможності, ринкової вартості підприємств. Акціонерів підприємства в довготерміновій перспективі цікавить ринкова вартість акцій, інвестиційна привабливість підприємства, імовірність банкрутства, а засновників – стійкість підприємства, рентабельність капіталу, ринкова вартість підприємства, інвестиційна привабливість, імовірність банкрутства. Основною характеристикою суб'єкта господарювання (СГ), якої очікують кредитори, є його кредитоспроможність.

Розрізняють декілька видів стійкості: внутрішня, фінансова, загальна, ринкова. Узагаль-

нювальними показниками фінансової незалежності вважаються: надлишок або нестача джерел фінансування для формування запасів, запас стійкості фінансового стану. Відповідно до цих розрахунків для характеристики фінансової ситуації виділяють чотири типи фінансової стійкості: абсолютну, нормальну, передкризову (критичну) та кризову.

У 80–90-х рр. XX ст. був запропонований ряд показників, які відображають створення вартості підприємством. Найвідомішими з них є: MVA, EVA, SVA, CVA та CFROI.

Недоліком показника MVA є можливість на його основі прийняття короткотермінових рішень щодо впливу на курсову вартість акцій, які в довготерміновій перспективі справлять на неї негативний вплив, наприклад, скорочення витрат на науково-дослідницькі роботи тощо. EVA поєднує простоту розрахунку та здатність оцінювати ефективність підприємства загалом та окремих його підрозділів. Його вважають альтернативою NPV, так як результати розрахунків за обома методами повинні співпадати [9]. Проте, EVA не завжди забезпечує ріст вартості компанії, що може відбутися з декількох причин: 1) якщо збільшення EVA пов'язано з ростом ризику, що відобразиться в майбутній вартості власного й позикового капіталу та нинішній вартості всіх майбутніх EVA; 2) якщо ріст EVA в якомусь періоді викликаний чинниками, що справлять негативні наслідки в довготерміновій перспективі. У разі використання SVA існують складнощі із прогнозуванням грошових потоків і трудоемістю розрахунків.

Недоліком EVA є ігнорування грошових потоків, проте цей недолік зникає під час застосування Cash Flow Return on Investment (CFROI). Також перевагою CFROI є вираження грошових потоків у поточних цінах з урахуванням інфляції. Проте результат розрахунку виражається у вигляді відносного показника, що програє порівняно із сумою створеної чи зруйнованої вартості. Розрахунок показника CFROI є досить складним, так як неможливо ідентифікувати всі грошові потоки, що генеруються існуючими й майбутніми активами.

Найкращим останнім часом уважається показник Cash Value Added (CVA), тому що в ньому використовуються грошові потоки (cash flows) в якості віддачі на інвестований капітал та середньозважена ціна капіталу.

У літературних джерелах описані також й інші підходи до оцінки вартості підприємств: 1) майновий (витратний); 2) прибутковий (результатний); 3) порівняльний (ринковий) [4, с. 122; 10, с. 98–118].

За умови малоактивного та нерозвинутого ринку капіталу, нерухомості, землі, єдиним можливим для використання є витратний підхід, який базується на ретроспективній інформації. Розвинутого ринку об'єктів оцінки потребує порівняльний підхід, так як він ураховує ринкову ситуацію і базується на поточних цінах. Результатний підхід застосовує імовірні оцінки об'єктів. Так як усі вони мають певні переваги й недоліки, то доцільно застосовувати їх у комплексі.

Існують також два способи оцінювання активів підприємства за даними фінансової звітності: пооб'єктний та оцінка бізнесу (майнового комплексу). Такий підхід є найбільш реалістичним в умовах діяльності вітчизняних підприємств, проте оцінка ринкової вартості за цим підходом базуватиметься на минулих оцінках, не враховуватиме здатність підприємства генерувати доходи й поточну ринкову ситуацію.

Обираючи об'єкти для інвестування своїх коштів, інвестори намагаються визначити їх інвестиційну привабливість. Оцінку інвестиційної привабливості підприємства доцільно проводити в певній послідовності, визначаючи: інвестиційну привабливість країни, галузі, регіону, підприємства (інструментів фондового ринку чи проекту реальних інвестицій) [1, с. 109].

На будь-якому етапі діяльності підприємства існує вірогідність його банкрутства. В. О. Подольська, О. В. Яріш [6, с. 167] розрізняють три основні напрями прогнозування ймовірності банкрутства підприємства: оцінка й прогнозування показників задовільності структури балансу (коефіцієнтів загальної ліквідності, забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом, відновлення платоспроможності, втрати платоспроможності); проведення аналізу формалізованими методами (традиційними методами економічного аналізу, математичної статистики, економічними, методами економічної кібернетики й оптимального програмування, дослідження операцій і теорій прийняття рішень) та неформалізованими методами (логічними);

розрахунок індексу кредитоспроможності (за моделями західних та вітчизняних аналітиків). Методологічні підходи до прогнозування банкрутства підприємств у західній практиці вищезазначені автори поділяють на два напрями: розрахунок індексу платоспроможності та використання системи формалізованих і неформалізованих критеріїв [6, с. 166].

Кожна модель прогнозування ймовірності банкрутства підприємства має свої переваги та недоліки, тому під час прийняття рішень і визначення ефективності вкладення капіталу в підприємство доцільно здійснювати комплексну оцінку ймовірності його банкрутства, застосовуючи декілька моделей одночасно.

Для оцінки ефективності інвестування в СГ також застосовують показники ціни та структури капіталу. Існує поняття оптимальної структури капіталу, за якої найнижча середньозважена ціна капіталу й найвища ціна підприємства [3, с. 297], а також оптимальні пропорції між дохідністю і фінансовою стійкістю підприємства [387, с. 355]. Структура капіталу впливає на рентабельність капіталу через ефект фінансового левериджу, який набуває позитивного значення, якщо використання позикового капіталу приносить підприємству вищі прибутки, ніж фінансові витрати на нього.

Акціонери також оцінюють ефективність інвестицій на основі зростання ринкової вартості акцій порівняно із прогнозами чи іншими підприємствами.

В. В. Ковальов наводить три основні теорії оцінки внутрішньої вартості фінансового активу: фундаменталістська, за якою вартість цінного паперу оцінюється як дисконтована вартість майбутніх надходжень, що генеру-

ються цим цінним папером; технократична – для визначення поточної внутрішньої вартості конкретного цінного паперу досить знати лише динаміку її ціни в майбутньому; теорія «ходи навмання» – поточні ціни фінансових активів гнучко відображають всю релевантну інформацію, у тому числі й відносно майбутнього цінного паперу [2, с. 199–203]. Інвестор може розраховувати прийнятну поточну ціну цінного паперу й порівнювати її з ринковою ціною, маючи альтернативний варіант можливого розміщення капіталу, або розраховувати норму прибутку та порівнювати її із прийнятною для інвестора. Курсова ціна акцій залежить від дивідендної політики СГ. Дивідендна політика та можливості самоінвестування підприємства знаходяться у зворотній залежності. У фінансовому менеджменті розроблені такі прийоми штучного регулювання курсової ціни акцій: дроблення, консолідація і викуп акцій.

У міжнародній практиці кредитування застосовують також різні системи оцінки кредитоспроможності позичальників. Порівнявши структуру різних вітчизняних систем оцінки кредитоспроможності позичальника, можна зробити висновок, що, в основному, усі вони в тією чи тією мірою зводяться до схеми, яка складається із трьох елементів: характер (репутація) позичальника; його фінансовий стан; грошові потоки (рух коштів на рахунках позичальника).

Отже, ефективність інвестування в мікро-економічну систему можна визначати за методами оцінювання ефективності реальних інвестиційних проектів та інструментів фондового ринку, а також ефективності діяльності підприємств-об'єктів інвестування, у які вкладено капітал (рис. 1).

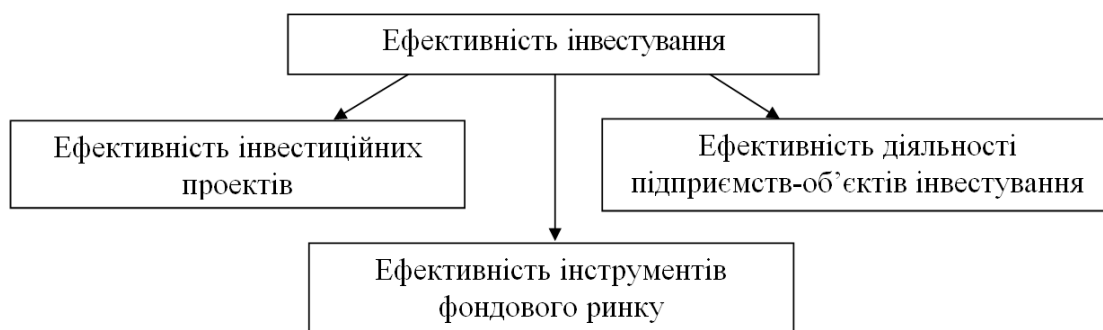

Рис. 1. Підходи до визначення ефективності інвестицій у СГ

Ефективність діяльності підприємств-об'єктів інвестування характеризується системою показників рентабельності, оборотності, продуктивності, стійкості, інвестиційної привабливості, ринкової вартості, ціни та структури капіталу, кредитоспроможності, імовірності банкрутства, ринкової вартості акцій СГ.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Ефективність інвестування в підприємство можна визначати за методами оцінювання ефективності реальних інвестиційних проектів та інструментів фондового ринку, а також ефективності діяльності підприємств-об'єктів інвестування, у які вкладено капітал.

Визначено групи показників, за якими можна оцінювати ефективність інвестування в підприємство, надано критичну оцінку методам визначення показників у межах кожної групи, зроблено порівняльний аналіз методів кожної групи, сформульовано умови їх ефективного застосування під час оцінювання ефективності інвестицій.

Перспективами подальшого дослідження в цьому напрямі є розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення управління ефективністю інвестиційної діяльності мікроекономічної системи на інвестиційній та операційній стадіях інвестиційного процесу, що дозволить управляти ефективністю інвестування протягом повного життєвого циклу реального інвестиційного проекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Деньга С. М. Еккаунтинг ефективності вкладення капіталу в торговельну сферу. Частина 2. Категорії та методологія оцінювання / С. М. Деньга. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2005. – 301 с.
2. Ковалев В. В. Финансовый анализ. Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В. В. Ковалев. – Москва : Финансы и статистика, 1997. – 512 с.
3. Ковалёв В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры / В. В. Ковалев. – Москва : Финансы и статистика, 2001. – 560 с.

4. Малюга Н. М. Шляхи удосконалення оцінки у бухгалтерському обліку / Н. М. Малюга. – Житомир : ЖІТІ, 1998. – 490 с.
5. Мертенс А. В. Инвестиции: курс лекций по современной финансовой теории / А. В. Мертенс. – Киев : Киевское инвестиционное агентство, 1997. – 416 с.
6. Подольська В. О. Фінансовий аналіз / В. О. Подольська, О. В. Ярш. – Київ: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
7. Проектний аналіз / [В. С. Рижиков, М. М. Яковенко, О. В. Латишева та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 384 с.
8. Статистический словарь / гл. ред. М. А. Королев. – Москва : Финансы и статистика, 1989. – 623 с.
9. Степанов Д. Value-Based Management и показатели стоимости [Електронний ресурс] / Д. Степанов. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/finance/fin025.html> (дата звернення: 24.04.19). – Назва з екрана.
10. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексик. – Київ : КНЕУ, 2004. – 316 с.

REFERENCES

1. Denha, S. M. (2005). Ekkauntynh efektyvnosti vkladennia kapitalu v torhovelnu sferu. Chastyna 2. Katehorii ta metodolohiia otsiniuvannia [Accounting of the efficiency of capital investment in the trading sphere. Part 2. Categories and methodology of evaluation]. Poltava : RVTs PUSKU [in Ukrainian].
2. Kovalev, V. V. (1997). Fynansovyi analiz. Upravlenie kapitalom. Vybhor investitsii. Analiz otchetnosti [The Financial analysis. Capital management. Choose investment. Reporting analysis]. Moscow : Fynansy i statistika [in Russian].
3. Kovalov, V. V. (2001). Fynansovyi analiz:

- metody i protsedury. [The financial analysis. Methods and procedures]. Moscow : Finansy i statistika [in Russian].
4. Maliuha, N.M. (1998). Shliakhy udoskonalennia otsinky u bukhhalterskomu obliku [Ways of improving the assessment in accounting]. Zhytomyr [in Ukrainian].
 5. Mertens, A.V. (2007). Investitsii: kurs lektzii po sovremennoi finansovoi teorii [Investments: a course of lectures on modern financial theory]. Kyiv: Kievskoe investitsionnoe ahentstvo [in Russian].
 6. Podolska, V. O. (2007). Finansovyi analiz [The Financial analysis]. Kyiv : Tsentr navchalnoi literatury [in Ukrainian].
 7. Ryzhykov, V. S., Yakovenko, M. M. & Latysheva, O. V. (2007). Proektnyi analiz [Project analysis]. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].
 8. Korolev, M. A. (Eds.). (1989). Statisticheskiy slovar [Statistical dictionary]. Moscow : Finansy i statistika [in Russian].
 9. Stepanov, D. (2019). Value-Based Management i pokazately stoimosti [Value-Based Management cost and cost indicators] Retrieved from: <http://www.management.com.ua/finance/fin025.html>. (accessed 24 April 2019) [in Russian].
 10. Fedonin, O. S., Repina, I. M. & Oleksyk, O. I. (2004). Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka [Potential of the enterprise: formation and estimation]. Kyiv : KNEU [in Ukrainian].

С. Н. Деньга, кандидат экономических наук, доцент (Высшее учебное заведение Уко-опсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Методология оценивания эффективности инвестирования в микроэкономическую систему.**

Аннотация. Целью статьи является анализ методологии оценки эффективности инвестирования в микроэкономическую систему. **Методика исследования.** В основу исследования положен диалектический метод познания и системный подход. При исследовании использовались логический и общелогические методы, а именно: анализ и синтез, индукция и дедукция, абстрагирование, обобщение, аналогия и сопоставления, сравнения. **Результаты.** Выявлено, что эффективность инвестирования в предприятие можно определять по методам оценки эффективности реальных инвестиционных проектов, инструментов фондового рынка и эффективности деятельности предприятий-объектов инвестирования, в которые вложен капитал. Определены группы показателей, по которым можно оценивать эффективность инвестирования в предприятие, дано критическую оценку показателям в пределах каждой группы, сделан сравнительный анализ методов каждой группы показателей, сформулированы условия их эффективного применения в оценке эффективности инвестиций. **Практическая значимость результатов исследования.** Сделано вклад в развитие информационно-аналитического обеспечения управления эффективностью инвестиционной деятельности микроэкономической системы в течение полного жизненного цикла реального инвестиционного проекта.

Ключевые слова: эффективность инвестиций, рентабельность, производительность, инвестиционная привлекательность, кредитоспособность, устойчивость, рыночная стоимость.

S. Denga, Cand. Econ. Sci., Docent (Poltava University of Economics and Trade). **Methodology for evaluating the effectiveness of investing in the microeconomic system.**

Annotation. The aim of the research is to analyze the methodology for assessing the effectiveness of investing in the microeconomic system. **Methodology of research.** The research was based on the dialectic method of knowledge and a systematic approach. In the study, logical and general logical methods were used, like analysis and synthesis, induction and deduction, abstraction, generalization, analogy and comparisons, comparisons. **Findings.** It had revealed that the effectiveness of investing into an enterprise can be calculated using such methods: for evaluating the effectiveness of real investment projects, instruments of the stock market and the efficiency of enterprises-investment objects in which capital is invested. Identified groups of indicators by which to evaluate the

*effectiveness of investing in an enterprise, critically evaluating indicators within each group, making a comparative analysis of methods for each group of indicators, formulating the conditions for their effective use in evaluating the effectiveness of investments. Efficiency of activity of enterprises-objects of investment is characterized by a system of indicators of profitability, turnover, productivity, stability, investment attractiveness, market value, prices and structure of capital, creditworthiness, probability of bankruptcy, market value of shares of the enterprises. Prospects for further research in this area are the development of information and analytical support for the management of the investment activity of the microeconomic system at the investment and operational stages of the investment process, which will manage the investment efficiency during the full life cycle of a real investment project. **Practical value.** There was made the contribution to the development of information and analytical support for managing the efficiency of the investment activity of the microeconomic system during the full life cycle of a real investment project.*

Keywords: *investment efficiency, profitability, productivity, investment attractiveness, creditworthiness, sustainability, market value.*